

ŚLĄSKI OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO
W CZĘSTOCHOWIE, ISO 9001:2000

42-200 Częstochowa, ul. Ks. Kard. S. Wyszyńskiego 70/126

☎ 34 377 01 00, 34 377 01 01; fax 34 362 04 89

e-mail: sodr@odr.net.pl, www.czwa.odr.net.pl

Oddział w Bielsku-Białej

43-300 Bielsko-Biała, ul. Gen. M. Boruty Spiechowicza 24

☎ 33 814 45 41, 33 827 34 40; fax 33 814 45 27

e-mail: Bielsko@odr.net.pl

Oddział w Mikołowie

43-190 Mikołów; ul. Gliwicka 85

☎ 32 325 01 40, 32 325 01 50; fax 32 325 01 44

e-mail: Mikolow@odr.net.pl

Działy:

Ekonomiki, Częstochowa

☎ 34 377 01 10

Metodyki, Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw
Częstochowa

☎ 34 377 01 14

Przedsiębiorczości, Wiejskiego Gospodarstwa
Domowego i Agroturystyki, Częstochowa

☎ 34 377 01 09

Systemów Produkcji Rolnej, Standardów

Jakościowych i Doświadczalnictwa, Mikołów

☎ 32 325 01 56

Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego

w Będzinie

42-500 Będzin, ul. Małachowskiego 22, ☎ 32 267 74 35

e-mail: PZDR.Bedzin@odr.net.pl

w Bielsku-Białej

43-300 Bielsko-Biała, ul. Gen. M. Boruty Spiechowicza 24

☎ 33 814 93 48, e-mail: PZDR.Bielsko@odr.net.pl

w Bieruniu - Lędzinach

43-155 Bieruń ul. Turystyczna 1

☎ 32 326 70 95, e-mail: PZDR.Bierun@odr.net.pl

Cieszynie

43-400 Cieszyn, ul. Kraszewskiego 13, ☎ 33 852 08 94

e-mail: PZDR.Cieszyn@odr.net.pl

w Częstochowie

42-200 Częstochowa, ul. Radomska 2, ☎ 34 362 72 54

e-mail: PZDR.Czestochowa@odr.net.pl

w Gliwicach

44-100 Gliwice, ul. Zygmunta Starego 17, ☎ 32 231 08 24

e-mail: PZDR.Gliwice@odr.net.pl

w Kłobucku

42-100 Kłobuck, ul. Okólna 3, ☎ 34 310 01 00

e-mail: PZDR.Klobuck@odr.net.pl

w Lublińcu

42-700 Lubliniec, Pl. Konrada Mańki 10, ☎ 34 351 30 20

e-mail: PZDR.Lubliniec@odr.net.pl

w Mikołowie

43-190 Mikołów, ul. Gliwicka 85, ☎ 32 325 01 51

e-mail: PZDR.Mikolow@odr.net.pl

w Myszkowie

42-300 Myszków, ul. Pułaskiego 6, ☎ 34 313 71 60-2

e-mail: PZDR.Myszkow@odr.net.pl

w Pszczynie

43-200 Pszczyna, ul. Kopernika 14, ☎ 32 210 33 28

e-mail: PZDR.Pszczyna@odr.net.pl

w Raciborzu

47-400 Racibórz, ul. Ludwika 4, ☎ 32 415 26 10

e-mail: PZDR.Raciborz@odr.net.pl

w Rybniku

44-200 Rybnik, ul. J. F. Białych 7, ☎ 32 423 77 71

e-mail: PZDR.Rybnik@odr.net.pl

w Tarnowskich Górach z siedz. w Nakle Śląskim

42-620 Nakło Śląskie, ul. G. Morcinka 9 a, ☎ 32 285 18 47

e-mail: PZDR.Tarnowskiegory@odr.net.pl

w Wodzisławiu

44-300 Wodzisław, ul. Kubsza 28 c, ☎ 32 455 17 06

e-mail: PZDR.Wodzislaw@odr.net.pl

w Zawierciu

42-400 Zawiercie, ul. Obrońców Poczty Gdańskiej 95

☎ 32 672 87 43, 671 68 26

e-mail: PZDR.Zawiercie@odr.net.pl

w Żywcu

34-300 Żywiec, ul. Za Wodą 18, ☎ 33 861 25 86

e-mail: PZDR.Zywiec@odr.net.pl

W NUMERZE

Str.

SPECJALIŚCI RADZĄ

Pszenica jara - lista zalecanych odmian.....	2
Szacunkowe plony ziemniaków w 2011 r.....	4
Perspektywy chowu kóz na Śląsku (cd.)	5
Zimą zimna woda – zwierzętom gospodarskim zdrowia nie doda.....	6
Produkcja mięsa baraniego wysokiej jakości szansą opłacalności produkcji zwierzęcej.....	8

ŚRODOWISKO W KTÓRYM ŻYJEMY

Przenośna modułowa biogazownia kontenerowa.....	12
---	----

ROZWÓJ OBSZARÓW WIEJSKICH

Agroenergetyka w pigułce - raport ze szkolenia OZE	13
--	----

NOTOWANIA	14
------------------------	----

ARR	16
------------------	----

WIORIN

Odmiana jest własnością hodowcy.....	18
--------------------------------------	----

SYGNAŁY

Atrakcje Podbeskidzia (cd.).....	20
Najbezpieczniejsze gospodarstwa rolne w 2011 r.....	21
Produkcja i sprzedaż żywnościowych produktów lokalnych na przykładzie Słowenii.....	22
X Forum Sołtysów województwa śląskiego.....	24
Konkurs - Pamiętniki agroturystyki.....	25
Dożynki w Międzyrzeczu Dolnym.....	26
„Owocowo – warzywne różnorodności Ziemi Pszczyńskiej”.....	27
Jubileusz 50-lecia KGW Wilchwy.....	28

ROK W OGRODZIE	31
-----------------------------	----

KĄCIK GOSPODYNI

Naturalne sposoby na walkę z przeziębieniem.....	34
„Kiedy swego czasu goły las nastaje, święty Hubert z lasu cały obiad daje...”	35
Słonecznik zwyczajny	36

*Przyjmujemy do druku REKLAMY, OGŁOSZENIA,
ARTYKUŁY SPONSOROWANE zgodnie z cennikiem.*

Drobne ogłoszenia rolników zamieszczamy bezpłatnie.

*PRENUMERATĘ można zamówić bezpośrednio
w redakcji lub u doradców.*

**REDAKCJA NIE ODPOWIADA
ZA TREŚĆ OGŁOSZEŃ I ARTYKUŁÓW
SPONSOROWANYCH**

ADRES WYDAWCY I REDAKCJI

ŚLĄSKI OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO

ODDZIAŁ W MIKOŁOWIE

ul. Gliwicka 85, 43-190 Mikołów, skr. poczt. 85

☎ 32 325 01 41, 32 325 01 57

e-mail: M.Hankiewicz@odr.net.pl; B.Pieter@odr.net.pl

REDAKCJA

Maurycy Hankiewicz – redaktor naczelny, Barbara Gąsiorowska

Skład komputerowy: Bernadeta Pieter, Karina Kwaśniewska

Fot. na okładce – S. Krysiak

PRZENOŚNA MODUŁOWA BIOGAZOWNIA KONTENEROWA ŹRÓDŁEM CIEPŁA I ENERGII W GOSPODARSTWACH GÓRNEJ AUSTRII

O biogazowniach ich rodzajach, systemach funkcjonowania, aspektach ekonomicznych czy możliwościach wsparcia przy ich instalacji i uruchamianiu, pisaliśmy na łamach gazety już wielokrotnie. Zainteresowani tą tematyką czytelnicy z pewnością poszerzyli dzięki temu wiedzę w tym zakresie.

Dzisiaj przedstawiamy kolejną nowość, którą udało nam się podpatrzeć wraz z kolegą Stefanem Krysiakiem w ramach wyjazdu studyjnego do Górnej Austrii z inicjatywy firmy KMC i na zaproszenie biura Muller GmbH.

Istotą wyjazdu było zapoznanie się z funkcjonowaniem przenośnej kontenerowej biogazowni najnowszej myśli technicznej firmy Muller. Głównym atutem tego urządzenia jest prostota działania oraz łatwość montażu lub jej przenoszenia z racji braku stałego i trwałego kontaktu z podłożem.

Ideą stworzenia tego typu biogazowni jest utylizacja wszelkiego rodzaju odpadów organicznych pochodzących bądź z gospodarstwa, bądź z innych terenów (ogrody, działki, parki itp.) przy wykorzystaniu ich do produkcji biogazu, a w konsekwencji tego pozyskanie energii elektrycznej i cieplnej.

Zestaw takiej biogazowni składa się z modułowanej ilości metalowych kontenerów fermentacyjnych całkowicie szczelnych, o pojemności około 30 m³ każdy oraz kontenera technicznego o wymiarach 7 m x 2,5 m x 2,5 m, zaopatrzonego w rolki ułatwiające ich przemieszczanie posadowione na utwardzonym podłożu.

Ilość kontenerów fermentacyjnych może być dowolnie zwiększana w zależności od rodzaju i dostępności materiału wsadowego i/lub wielkości otrzymywanej energii elektrycznej czy cieplnej. Oglądany przez nas zestaw to 3+1.

Oto kilka najważniejszych parametrów technicznych takiego zestawu:

- Objętość komory fermentacyjnej - 27 m³
- Czas przebiegu fermentacji (1 cykl) - 4-6 tygodni

- Ilość otrzymanego biogazu w 1 cyklu w 1 kontenerze - 120 m³
- Wydajność energetyczna 1 m³ metanu - 3 kW
- Wydajność cieplna - 6 kW
- Ilość wsadu na 1 kontener na rok - około 200 t.

Funkcjonująca w zwiedzanym gospodarstwie biogazownia wykorzystywała odpady rolnicze (obornik, liście, gałęzie, resztki owoców), dostarczając prąd i ciepło dla jego funkcjonowania

Nadwyżki energii elektrycznej były sprzedawane do sieci na podstawie długoterminnej umowy przy zachowaniu stabilności ceny na czas jej trwania (około 0,65 Eurocenta/kWh).

Przefermentowany substrat był po uprzednim przesuszeniu i przesianiu sprzedawany jako ziemia kompostowa.

Z wypowiedzi użytkownika wynikało, że jest to dobre urządzenie, proste w obsłudze i dające wymierne korzyści nie tylko w zakresie utylizacji odpadów, które i tak musiały być jakkolwiek zagospodarowane, ale także znacząco obniżające koszty funkcjonowania gospodarstwa.

Firma Muller jako biuro projektowo-doradcze specjalizuje się na rynku lokalnym w projektowaniu różnego rodzaju biogazowni w zależności od zainteresowania inwestorów i pod jego indywidualne potrzeby. Jej działalność proekologiczna

na nie ogranicza się tylko do biogazowni. Projektuje i monitoruje sieć kanalizacji, oczyszczalni ścieków, sprawdza stan techniczny wód powstających w wyniku procesów technologicznych, która trafia do ogólnodostępnej sieci.

Ponadto prowadzi doradztwo nawozowe z wykorzystaniem odpadów rolniczych i nie tylko. Wykonuje również projekty odwiertów wodnych i geotermalnych. Jest więc instytucją ukierunkowaną na typową działalność ekologiczną i prośrodowiskową.

Prowadzone w trakcie spotkań rozmowy, pozwoliły na wzajemną wymianę koncepcji i założeń oraz porównanie sposobu działań wykorzystania odpadów dla pozyskania energii odnawialnej.

Zdobyta wiedza z pewnością przyda się w dalszej naszej pracy doradczej jak również być może doprowadzi do instalacji podobnych urządzeń w naszych gospodarstwach.

Zaczynający swoją działalność Śląski Klaster Eco-Energia, którego współinicjatorem jest m.in. Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, z racji przyjętej misji i celów funkcjonowanie z pewnością ułatwi zdobywanie i poszerzanie wiedzy w zakresach OZE.

Maurycy Hankiewicz
Redaktor Naczelny
Fot. S. Krysiak

Biogazownia kontenerowa
w austriackim gospodarstwie rolnym

*Treści zawarte w publikacji nie stanowią oficjalnego stanowiska organów
Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach*